

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

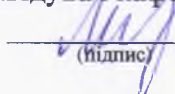
ТЕЛЕБАЧЕННЯ. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 061 «Журналістика»
освітньо-професійна програма «Медіакомунікації»

Укладач : Рогова Т. А., к. соц. ком, старший викладач, Тернова А.І., к. філол.н, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри журналістики

Протокол №1 від "30" серпня 2021 р.
Завідувач кафедри журналістики

(підпис) Л. В. Чернявська
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету журналістики

Протокол №1 від "31" серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету журналістики

(підпис) Н. В. Романюк
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис) О. В. Лашчінська
(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 06 «Журналістика»	Кількість кредитів – 3	Вибіркова у межах спеціальності	
Спеціальність 061 «Журналістика»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3-й	й
		Лекції	
		12 год.	год.
Освітньо-професійна програма Медіакомунікації	Змістових модулів – 4	Практичні	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		68 год.	год.
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
		Залік	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 8		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне телебачення» є комплексне навчання створювати телевізійний продукт інформаційного жанру, враховуючи його ознаки та форматні особливості та оформлювати сценарій до нього.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Телебачення. Інформаційне телебачення» є формування складної та багатоманітної системи умінь і навичок, пов'язаних із організацією роботи телевиробництва, створення програмного продукту різних інформаційних жанрів; навчання працювати як над зображенням, так і над аудіорядом у відповідності обраного жанру; уміння вибудовувати виробничу телевізійну структуру як окремого елемента програми, так і інформаційної передачі в цілому, зважаючи на жанрову категорію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
Програмні компетентності: ЗК01. Здатність застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях. ЗК02. Знання та розуміння предметної сфери й розуміння професійної діяльності. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації з різним колективом.	Створення інформаційного матеріалу для виходу локальною мережею ЗНУ та розширення портфолію. Аналіз верстки програм, історичних тенденцій створення інформаційних програм Опис професійних обов'язків працівників ТБ-редакції, уміння працювати у різних ролях під час творчого процесу. Презентація готових сценаріїв до матеріалів.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. в процесі створення якісних телевізійних матеріалів відповідних жанрів.	

Міждисциплінарні зв'язки

Курс пов'язаний із «Студійним практикумом», «Телевиробництвом» у навчанні ключових засобів та методів роботи у редакції у різних професійних ролях, здобутті навичок виконання обов'язків у інформаційній телевізійній редакції регіонального та загальнонаціонального мовника.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інформаційні редакції: колектив та технічне оснащення

1. Техніка безпеки у роботі з відеообладнанням і вимоги правильної експлуатації обладнання та техніки у підготовці майбутніх фахівців; робота з комп'ютерною технікою
2. Паралелі з жанрами інших видів ЗМІ (газета, радіо, інтернет). Спільні та відмінні аспекти.
3. Редакція інформаційного телевізійного випуску та принципи її роботи. Основні посади в новинній реакції згідно із Класифікатором професій.

Змістовий модуль 2. Специфіка роботи з інформаційними приводами

1. Інформаційний привід. Види інформаційного приводу та специфіка роботи з ними. Рекомендації щодо роботи із патогенним та позитивним (святковим) інформаційним приводом.
2. Телевізійні жанри та історія їх формування.
3. Ключові елементи, властиві екранному жанру. Жанр, форма та формат: точки взаємодії.

Змістовий модуль 3. Система телевізійних жанрів та випуски новин у ній

1. Підходи до розподілу на телевізійні жанри в українській науковій школі: метод київських та львівських дослідників.
2. Основні критерії жанроутворення. Яким чином формується жанр як стабільна форма.
3. Дискурс телевізійних жанрів: поняття та особливості. Дифузійність (взаємопроникнення) процесів.
4. Класичні та нові форми інформаційних жанрів. Три базові інформаційні телевізійні жанри: сюжет, репортаж, коментований відеоряд (Б.З – без закадрового тексту). Нові форми базових жанрів.
5. Випуски новин на телебаченні. Особливості підготовки та верстки. Правила верстки за важливістю, територією, часом виникнення події.

Змістовий модуль 4. Аналітика та розваги в інформаційних жанрах

1. Аналітичні методи подачі інформації. Застосування інфографіки. Причинно наслідкові зв'язки і прогнозування.
2. Правила адаптації аналітики в інформаційний матеріал: синхрон, інфографіка. Рекомендації на предмет подачі числової інформації.
3. Хроніка, мультиплікація, постановочні кадри, вибір локацій, музичний супровід.
4. Гумор у новинах. Схожість та відмінність між гумором, сатирою та іронією. Сучасні форми подачі гумористичних елементів: у підводці ведучого, озвучування чи постановка жарту, закадровий текст.
5. Розважальний контент та його особливості. Причини адаптації розважального контенту в новини. Форми подачі інфотейменту: музика, сленг, назва сюжетів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		Теор. зав-ня, к-ть балів			Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.		о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	4	2		2		11		5	10	15	
2	15	6	4		4		7		5	10	15	
3	15	4	2		2		11		5	10	15	
4	15	8	4		2		9		5	10	15	
Усього за змістові модулі	60	22	12		10		38		20	40	60	
Підсумковий семестровий контроль залік							30		20	20	40	
Загалом	90								100			

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість Годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1.	Вступ. Загальна характеристика курсу «Інформаційне телебачення»	2	
2.	Інформаційний привід. Види інформаційного приводу та специфіка роботи з ними	4	
3.	Система телевізійних жанрів. Дискурс телевізійних жанрів	2	
4.	Випуски новин на телебаченні. Особливості підготовки. Аналітика та розваги	4	
Разом		12	

5. Темі практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість Годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1.	Вступ. Загальна характеристика курсу «Інформаційне телебачення»	2	
2.	Інформаційний привід. Види інформаційного приводу та специфіка роботи з ними	4	
3.	Система телевізійних жанрів та новини у ньому	2	
4.	Аналітика та розваги в інформаційних жанрах. Правила подання	2	
Разом		10	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії Оцінювання	Усього Балів
1	Презентація професій в інформ. редакції у вигляді усного опитування	Виписати із сучасної версії Класифікатора професій усі посади, що стосуються роботи у телевізійній редакції та представити їх на занятті	За представлені визначення студент отримує 5 б. за умови наявності опрацьованих 7–10 джерел, 4 б. – до 5 джерел.	5
	Аналіз подачі інформації зі	Обрати три інформаційні матеріали із спільним інформаційним приводом із загальнонаціональних,	Оцінюється 10 б. , за наявності 2-х матеріалів, неповного аналізу – 7 б.,	10

	спільним інформ. приводом	російських і закордонних телеканалів та проаналізуйте їх на предмет способів та формотворчих засобів подачі новини. Презентувати відео та аналіз на парі.	при наявності помилок – 3 б.	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
	Тестування в системі Moodle	Тестування в системі Moodle – відповідь на 5 питань (вибір із множини). Час обмежений – 10 хв. Дозволена 1 спроба. Лише 1 відповідь правильна	5 питань з вибором відповіді з множини, кожна правильна відповідь – 1 б.	5
	Колективна підготовка телевізійного матеріалу із професійним розподілом ролей	Колективна підготовка матеріалу для розміщення локальною телевізійною мережею ЗНУ зі святковим приводом. Професійні ролі: продюсер, автор сценарію, режисер, оператор, інженер монтажу, звукорежисер, реквізитор.	Повноцінний матеріал із завершеною драматургією без технічних недоліків оцінюється 10 б. Кожна помилка знижує оцінку на 1 б.	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Участь у груповій дискусії	Підготуватися та взяти участь у груповій дискусії на тему «Ед'ютеймент, інфотеймент в сучасному телевізійному просторі», сформувавши кейс прикладів з новинних ефірів для ілюстрування та підкріплення озвучених думок.	Активна участь та демонстрація 7–10 прикладів оцінюється в 5 б, 4–6 – 4 б, менше – до 1 б.	5
	Моніторинг використання технології «7С + 1Г»	Знайти та детально проаналізувати новинні випуски, які вдало ілюструють технологію «7 С+1 Г». У файл додайте посилання на конкретний епізод (здати у документі MS Word).	Добірка оцінюється 10 б. , за наявності помилок – 5 б.	10
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Усне опитування	Відповіді на питання: 1. Інформаційний сюжет. 2. Основні правила підготовки матеріалу. 3. Типові формально-змістові елементи інформаційного сюжету.	Повна відповідь, оперування цитатами дослідників із представленими прикладами – 5 б. Наявність помилок, відсутність прикладів, цитат дослідників знижують бал.	5
	Створення інформаційного сюжету на основі відео та аудіо кліпу	На основі відеоряду з музичного українськомовного кліпу (тільки його) створити сюжет із вигаданим інформаційним приводом, використовуючи мінімум 1 синхрон та люфт.	Матеріал оцінюється в 10 балів, за умови наявності незначних помилок – 8 б, великої кількості – 5 б.	10
Усього за усі ЗМ контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Індивідуальне практичне завдання	Тестування у системі Moodle	Проходження тесту, що складається з 10 питань. Усі представлені запитання за формою – вибір з множини. Передбачена лише 1 правильна відповідь. Дозволена 1 спроба. Час обмежений – 20 хв.	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 б.	10 балів
	Презентація готового інформаційного матеріалу із святковим приводом та оформленого сценарію до нього	Підготовка телевізійного інформаційного матеріалу із святковим приводом та характерними елементами для новин у професійних ролях і сценарію до нього	Матеріал якісний з режисерської та технічної точки зору, є сценарій та розвиток персонажів, є цілісний сюжет, усі необхідні елементи, браковані елементи у відео та аудіоряді зустрічаються рідко – 10 б. Матеріал має суттєві технічні недоліки, сценарій недопрацьований, поданий невчасно – 5 б. Матеріал нецілісний, сценарій неготовий, більше помилок, ніж якісного контенту – менше 4 б.	10 балів

1. За умови офлайн складання заліку.
Усна відповідь на 2 теоретичні питання у білеті із письмовою фіксацією.
За умови дистанційного – тести за тематикою питань у системі Moodle.

Питання для підготовки:
1. Інформаційні жанри: історія та сучасність. Паралелі з інформаційними жанрами інших видів ЗМІ (газета, радіо, інтернет).
2. Інформаційний привід. Основні ознаки та види інформаційного приводу.
3. Робота з подією, людьми та документами.
4. Додаткові інформаційні приводи у роботі сучасного тележурналіста. Специфіка роботи з інформаційними приводами, що ще не трапились.
5. Календарний принцип підготовки новинних матеріалів.
6. Специфіка телевізійних жанрів у системі ЗМІ. Система телевізійних жанрів.
7. Основні концепції поділу телевізійних жанрів (Київська та Львівська школи).
8. Нові жанри та особливості їх модернізації у новинні системи.
9. Дискурс телевізійних жанрів.
10. Аналіз устрою інформаційних структур та редакцій телеканалів.
11. Характерні риси інформаційних програм на різних телеканалах.
12. Основні інформаційні жанри тележурналістики.
13. Спільні та відмінні риси з газетною та радією журналістикою.
14. Сюжет. Основні види сюжету.
15. Базові складники новинного сюжету. Стенд-ап та синхрон.
16. Звіт. Види звіту. Причини непопулярності інформаційного жанру.
20. Принципи роботи на сучасних телеканалах «Make sense» та «Make story». Принцип «7 С і 1Г».
21. Репортаж та його види.

Повна відповідь, студент розкриває суть поняття, оперує визначеннями та іменами науковців – 15–20 балів.
Студент орієнтується в суті поняття, але не надає визначення, не цитує дослідників – 14–10 балів.
Студент поверхово знає питання, розказує певні його особливості, не цитуючи і не називаючи профільних дослідників – 9–5 балів.
Студент не орієнтується у питанні, не надає прикладів, не називає дослідників – 4–0 балів.

10 балів

	Пошук та аналіз новинного матеріалу з різними формально-змістовими характеристиками	Пошук у мережі Інтернет та аналіз за схемою одного з матеріалів різними формально-змістовими характеристиками: 1. Інтертеймент. 2. Ед'ютеймент. 3. Інфотеймент. 4. «Собачі вуха». 5. «7С+1Г».	Повний аналіз матеріалу з усіх критеріїв – 10 б. Кожна допущена помилка, або не розкритий пункт аналізу знижують оцінку на 1 б.	10 балів
	2. На випадок проведення заліку в дистанційному режимі через складну епідеміологічну обстановку тестування у системі Moodle під час проведення екзамену замість відповіді на питання. Пошук та аналіз новинного матеріалу зберігається	Проходження тесту, що складається з 10 питань, перебуваючи в активній конференції. Усі представлені за формою – вибір з множини. Передбачена лише 1 правильна відповідь. Дозволена 1 спроба. Час – 10 хвилин.		20 (10+10) балів
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Квіт С. Масові комунікації. Київ : Києво-Могилянська академія, 2018. 352 с.
2. Погребняк ГП Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ : НАКККіМ, 2017. 392 с.
3. Попова Н. В. Маркетингові комунікації : підручник / Н. В. Попова, А. В. Катаєв, Л. В. Базалієва, О. І. Кононов, Т. А. Муха ; під загальною редакцією Н. В. Попової. Харків : «Факт», 2020. 315 с.
4. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII-XX ст.) : підручник для студентів вищих навчальних закладів / МОН України; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»; Київський університет імені Бориса Грінченка (2-ге вид., перероб.). Київ : Міжнародний науково-освітній консорціум імені Люсьєна Февра, 2018. 156 с.
5. Черемних І. В. Телевізійний маркетинг : навчальний посібник. вид 2, доп. Київ : Експрес-об'ява, 2018. 304 с.

Додаткова:

1. Демченко В. Д. Нові формотворчі аспекти телевізійних новин з двома ведучими. *Теле- та радіожурналістика*. 2011. Вип. 10. С. 70–73.
2. Довженко О. Програми, які думають, що вони аналітичні. *Телекритика*. URL: <http://osvita.telekritika.ua/material/1365/> (дата звернення 9.01.2021).
3. Колесніков О. Саме синхрон надає фінальній картинці цілісність. *День*. URL: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/media/same-synhron-nadaye-finalnyy-kartynki-cilisnist>. (дата звернення 27.08. 2021).
4. Неймаш Т. Як робити якісні прямі включення. *Media Sapiens*. URL: <https://ms.detector.media/how-to/post/9915/2011-04-10-yak-robiti-yakisni-pryami-vklyuchennya/>. (дата звернення 27.08. 2021).
5. Остапа С. Оксана Соколова: «Принципово не дивлюсь ні Шустера, ні Кисельова. *Телекритика*. URL: <http://www.telekritika.ua/lyudi/2010-06-06/53453> (дата звернення 06. 06. 2010).
6. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. Київ : Спадщина. 2012. 461 с.
7. Симоніна Н. Новітні жанри української тележурналістики: розвиток інфотейнменту. *Наукові записки Інституту журналістики*. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2101> (дата звернення 6.04.2020).
8. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т; [авт.-уклад.: Ю. М. Бідзіля (відп. ред.) та ін.]. Ужгород : Закарпаття. 2007. 220 с.
9. Томак М. «Барьер» для ток-шоу. Особенности украинской адаптации американских форматов. *День*. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/media/barer-dlya-tok-shou>. (дата звернення 7.12.2020).

10. Фінклер Ю. Інформаційне поле України як чинник провалля між владою та соціумом. *Вісник Львівського національного політехнічного університету*. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/14540>. (дата звернення 15.05.2021).

11. Miho A. Small screen, big echo? Estimating the political persuasion of local television news bias using Sinclair Broadcast Group as a natural experiment. 2020. *CCSD*. URL: <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01896177v2> (Available at 10.09.2021).

12. Nielsen, Rasmus Kleis and Sambrook, Richard, What is Happening to Television News? Digital news project. *Reuters Institute*. 2016. URL: <https://ssrn.com/abstract=2771080> (Available at 25.09.2021).

Інформаційні джерела:

1. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>.
2. «Жовті кеди project». URL: https://www.youtube.com/watch?v=O6P7QkP_oYw&ab_channel=%D0%96%D0%BE%D0%B2%D1%82%D1%96%D0%9A%D0%B5%D0%B4%D0%B8Project.
3. Канал «Парфенон». URL: <https://www.youtube.com/channel/UCbhMGG0ZievPtK8mzLH5jhQ>.
4. Офіційний сайт каналу «1+1». URL: <https://1plus1.ua/ru/1plus1video>.
5. Офіційний сайт каналу «СТБ». URL: <https://www.stb.ua/ru/>.
6. Офіційний сайт Національної ради з питань телебачення та радіомовлення. URL: <https://www.nrada.gov.ua/>.
7. Телекритика. URL: <https://telekritika.ua/>.